

KULTUURIMINISTEERIUM

Tulemusvaldkond sport 2020. aasta aruanne

Kultuuriministeerium, Tallinn 2021

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Ülevaade spordi tulemusvaldkonnast	4
1.1. Hetkeolukorra kirjeldus	6
1.2. Olulised poliitikamuudatused ja elluviidud tegevused	7
1.3. Peamised kitsaskohad	8
2. Spordiprogramm	9
2.1. Meede 1. „Saavutusspordi edendamine“ ja programmi tegevuste eesmärkide saavutamine ja eelarve täitmine	11
2.2. Meede 2. „Organiseeritud liikumisharrastuse edendamine“ ja programmi tegevuste eesmärkide saavutamine ja eelarve täitmine	14

Sissejuhatus

Kultuuriministeeriumi koostatud 2020. aasta tulemusaruanne annab ülevaate riigi eelarvestrateegias 2020-2023 kinnitatud tulemusvaldkonna „sport“ eesmärkide saavutamisest ning eelarve täitmisest ministeeriumi elluviidava spordiprogrammi kaudu (alates 2021. aastast kuulub spordivaldkond uuendatud tulemusvaldkonda „Kultuur ja sport“).

Aruande koostamise aluseks on kultuuriministri kinnitatud 2020.-2023. aasta spordiprogramm. Aruandes tuuakse välja spordi valdkonna olulisemad Kultuuriministeeriumi elluviidud tegevused ja ülevaade väljakutsetest ning kitsaskohtadest. Kuna paljud mõõdikud töötati välja aastal 2019, siis osadel mõõdikutel puuduvad ka andmed varajasemast perioodist. Samuti osasid indikaatoreid mõõdetakse 2-4 aastase intervalliga läbiviidavate uuringutega ja seega puuduvad nende täitmise andmed kõikide aastate lõikes.

Aruanne sisaldab ka eelarve planeerimise ja täitmise informatsiooni 2020. aastal. Planeeritud eelarve ning mõõdikute sihttasemeid kolme tulevase aasta lõikes on kuvatud 2020. aasta seisuga, mis on 2021. aastal kinnitud 2021-2024 programmis ning 2022-2025 programmi eelnõudes täpsustunud ning seega võivad olla erisused. Eelarve on kuvatud sarnaselt mõõdikutega programmi planeerimistasemetel lõikes. Nii programmi eelarve, kui ka aruande eelarve täitmise informatsioonis kajastatud kulud sisaldavad ka investeeringutoetusi.

2020. aasta oli Kultuuriministeeriumi jaoks esimeseks aastaks, kui hakati rakendama tegevuspõhist eelarvestamist ning kinnitati 2019. aastal välja töötatud programmid. 2020. aasta jooksul jätkati tegevuspõhise eelarvestamise arendamist, eelarve- ja tulemusinformatsiooni üleriigiliste infosüsteemide kasutuselevõttu ja viidi läbi koos välise partneriga programmide ülesehituse, eesmärkide hierarhia, tulemusnäitajate asjakohasuse hindamine. Sellest lähtuvalt on aastate jooksul muutumas mõningasel määral ka programmide ülesehitus, tegevuste ning mõõdikute jaotus. Kõik arendustegevused jätkuvad ka 2021. aastal.

1. Ülevaade spordi tulemusvaldkonnast

Tulemusvaldkond	Sport
Eesmärk	Liikumisel ja spordil on oluline ja kasvav roll eestimaalaste elujõu edendamisel, rikka elukeskkonna loomisel ning Eesti riigi hea maine kujundamisel.
Poliitika põhialused	„Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“
TUVi panustav ministeerium	Kultuuriministeerium
Programm	Spordiprogramm 2020-2023

Spordi tulemusvaldkonna tegevuste planeerimisel lähtuti 2020. aastal spordipoliitika alusdokumendist „Eesti spordipoliitika põhialused aastani 2030“ („Sport 2030“), samuti Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2019-2023 kavandatud ülesannetest. Tulemusvaldkonna eesmärkide saavutamise eest vastutab peamiselt Kultuuriministeerium koos spordiorganisatsioonide, mitmete teiste valdkondade eest vastutavate ministeeriumide, kohalike omavalitsuste ning era- ja kolmanda sektori tegevuste elluviimise koostöös.

Eestis ei tegutse ühtegi riiklikku spordiorganisatsiooni ega asutust. Kultuuriministeerium on Tehvandi Spordikeskuse SA üks asutajatest ja Jõulumäe Tervisespordikeskuse SA ainuasutaja. Alates 01.01.2021 teostab Kultuuriministeeriumi Haridus- ja Teadusministeeriumi asemel Eesti Vabariigi nimel asutajaõigusi Spordikoolituse ja –Teabe SA-s. Spordi katusorganisatsioon on Eesti Olümpiakomitee (EOK), millel on 31.12.2020 seisuga 122 liiget, sh 68 spordialaliitu, 18 üleriigilist spordiühendust, 19 piirkondlikku liitu ja 17 füüsilist isikut.

Spordi valdkonna Kultuuriministeeriumi eesmärgid, tegevused, tulemusmõõdikud ja eelarve planeeritakse ja viiakse ellu spordiprogrammi kaudu. Tulemusvaldkonna eesmärgid ja mõõdikud ning programmi eelarve kinnitatakse riigi eelarve strateegia ja riigieelarve menetluses. Spordiprogrammi Kultuuriministeeriumi tegevustes ja teenustes kajastuvad ka Tehvandi Spordikeskuse, Jõulumäe Tervisespordikeskuse, Spordikoolituse ja –Teabe Sihtasutuse ning avalik-õigusliku juriidiliste isiku Eesti Kultuurkapitali spordiga seotud tegevused, ressursid ja pakutavad teenused.

„Sport 2030“ poliitika põhialuste dokumendina sisaldab visiooni, üleriigilist eesmärki, valdkonna arendamise põhimõtteid ja väärtusi ning nelja prioriteetset arengusuunda, millest valdkond tegevusi planeerides lähtub. Spordipoliitika alusdokumendis ei ole kinnitatud konkreetseid mõõdikuid koos sihttasemetega aga on seatud eesmärk, et aastal 2030 vastab eestimaalaste vaimne ja kehaline tasakaal ning heaolu Põhjamaade tasemele ning Eestis on kehalist aktiivsust soodustav elukeskkond koos kaasnevate teenustega, mis toetavad inimeste tervena elatud eluea pikenemist ja eneseteostust ning majanduskasvu.

Strategiadokumendi kohaselt esitab Kultuuriministeerium Riigikogule igal aastal aruande põhjaluste elluviimise kohta, mida peaks vaatama paralleelselt tulemusaruandega saamaks põhjalikumat ülevaadet spordivaldkonnast. 2020. aasta aruanne¹ on koostatud, Vabariigi Valitsusele ning Riigikogule esitatud ja spordi aastakõne Riigikogus 8. aprillil 2021. aastal toimunud. Sport 2030 aruanded käsitlevad spordi valdkonna teemasid laiemalt ning omavad igal aastal ka fookusteemat. 2020. aasta keskendus olulises osas kohalikule tasandile ning tõstis vaatevälja liikumisaktiivsuse, liikumisharrastuse ja piirkondliku spordi arendamise.

TUV eelarve

Eelarve jaotus	Aruandeaasta (2020)			Järgnevad aastad		
	Täitmine	Lõplik (eelarve)	Esialge (eelarve)	2021	2022	2023
Kulud ja investeeringud (€)	46 230 917	54 990 648	44 770 715	35 934 968	32 413 924	32 536 566

TUV mõõdikud

Mõõdikute jaotus	Eelnevad aastad			Aruandeaasta (2020)		Järgnevad aastad		
	2017	2018	2019	Täitmine	Planeeritud	2021	2022	2023
Liikumisharrastusega regulaarselt tegelevate inimeste osakaal 16–64 vanusegrupist, %	-	40,2	-	44,8	53	-	55 ²	-

Hetkeolukorra kirjelduses on välja toodud positiivne trend täiskasvanud elanikkonna liikumisaktiivsuse suurenemisel viimasel kahel aastal. Arvestades viimaste perioodide andmeid korrigeeriti 2020. aastal mõõdiku sihttasemeid realistlikumaks (2021-2024 spordiprogrammis 2022. aasta sihttase 47% ja 2024. aastal 50%).

¹ Aruande veebiverisoon on kättesaadav <https://www.spordiregister.ee/aruanne/> Koos detailse tegevuste ülevaatega on aruanne leitav Kultuuriministeeriumi veebilehel: <https://www.kul.ee/sport-ja-liikumine/spordikorraldus/sport-2030#item-5>

² Mõõdiku sihttasemeid on tulevaste perioodide programmides korrigeeritud realistlikumale tasemele 47%. Mõõdiku algne lõppeesmärk, 2030 aasta sihttase, on jäänud samaks, korrigeeritud on sihttasemeid vahepealsete aastate lõikes.

1.1. Hetkeolukorra kirjeldus

Spordi riikliku andmebaasi (spordiregister) kohaselt oli Eestis 2020. aastal ligi 2500 spordiklubi, 455 spordikooli, üle 3500 spordiobjekti ja ligi 3700 treenerikutsega treenerit. Eestis on hea ja toimiv spordiorganisatsioonide võrgustik, spordiregister, mis võimaldab teha tõenditel põhinevat spordipoliitikat ning Euroopa üks paremaid treenerite kutsekvalifikatsiooni süsteeme.

COVID-19 kriisi tõttu jäi 68% planeeritud MM- ja EM-võistlustest noorte, juunioride ja täiskasvanute vanuseklassides, k.a. Tokyo olümpiamängud, ära, mistõttu 2020. aastal võitsid eesti sportlased tiitlivõistlustelt tavapärasest vähem medaleid (76), millest 6 võideti olümpia distsipliinidel.

Liikumisharrastajate osakaal on Eestis tõusul. Viimase kahe aastaga on tõusnud vabal ajal vähemalt poole tunni vältel tervisespordi harrastamise sagedus (2018. aastal 40,2%-lt 2020. aastal 44,8%-le)³. Tõus on positiivne, kuid eriolukorra tõttu viidi küsitlus läbi tavapärasest mõnevõrra erineval ajal, mis võis küsitlustulemusi mõjutada. Samuti võis tulemustele mõju avaldada ka piirangutest tulenev liikumisaktiivsuse tõus näiteks looduses ning liikumisradadel, kui muud ajaveetmise võimalused olid oluliselt väiksemad. Eestis tehtavate uuringute⁴ põhjal saab väita, et regulaarsest liikumisharrastusest on kõrvale jäänud umbes pool täiskasvanud elanikkonnast. Riigi seatud eesmärkide kohaselt peaks 2030. aastaks liikuvusharrastus tõusma u 65%-ni. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO, 2020) liikumissoovituste kohaselt peaksid täiskasvanud tegelema nädalas minimaalselt 150-300 minutit mõõduka kehalise aktiivsusega või 75-150 minutit kõrge intensiivsusega kehalise treeninguga. Eestis liigub täiskasvanud inimestest neli või enam korda nädalas minimaalselt 30 minutit korraga 19% (TAI, 2020) ja ka see on tõusnud (vastava uuringu näitaja 2018. a. 14,3%). See on tõenäoliselt ligikaudne protsent täiskasvanud inimestest, kes WHO minimaalseid liikumissoovitusi täidavad.

Suureks probleemiks on tõusnud laste puudulikud liikumisharjumused ning laste aga ka täiskasvanute ülekaalus. Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna sporditeaduste ja füsioteraapia instituudi 2015. aastal tehtud uuringu⁵ tulemusena, kus laste igapäevase kehalise aktiivsuse mõõtmiseks kasutati liikumisandureid ja liikumispäevikuid, selgus, et I ja II kooliastmes õppivatest lastest täitsid liikumisnorme keskmiselt 23,4%.

Viimastel aastatel on jõudsalt kasvanud harrastajate arv spordiklubides ja spordikoolides: kui 2012. aastal oli harrastajana märgitud 130 839 inimest, siis 31.12.2020 seisuga oli harrastajaid aga juba 192 114. Spordiklubides ja spordikoolides sporti harrastavate 5–19aastaste noorte osakaal moodustas 2020. aastal kogu vanusegrupist 51,6%. Spordiorganisatsioonide (sh spordiklubide) arv on kasvanud 2302-lt 2703 organisatsioonini (arv sisaldab nii tegutsevaid kui ka mittetegutsevaid organisatsioone).

---

³ Vähemalt kaks korda nädalas 30 minutit tegelevate inimeste osakaal 16–64 vanusegrupis, „Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring“, Tervise Arengu Instituut 2020

⁴ Tervise arengu Instituut, Täiskasvanud elanikkonna tervisekäitumise uuringud (2018, 2020).

https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas_05Uuringud_02TKU_04Liikumine/TKU30.px/

Ühendus Sport Kõigile ja Turu-Uuringute AS, Eesti elanike kehaline aktiivsus (2020).

<https://media.voog.com/0000/0041/2571/files/2020%20Eesti%20elanike%20kehalise%20aktiivsuse%20uuringu%20kokkuv%C3%B5te.pdf>

5 Mooses, Kull, 2015. <https://ojs.utlib.ee/index.php/EA/article/download/13251/8297/>

Spordiaususe valdkonnas on peamine asutus Sihtasutuse Eesti Antidoping (EAD) ümberkujundamise tulemusena 2019. aastal loodud Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutus (EADSE), mis põhikirjalised eesmärgid on edendada Eestis diskrimineerimisvaba, eetilist ja ausat sporti. 2020. aasta lõpus sõlmis Kultuuriministeerium EADSE'ga halduslepingu täitmaks spordivõistlustega manipuleerimise vastases võitluses kontaktpunkti rolli.

Eestis toimub igal aastal sadu spordiüritusi, sh kõrgetasemelisi rahvusvahelisi spordivõistlusi, mis lisaks kohaliku elu rikastamisele ja meelelahutuse pakkumisele omavad mõju ka Eesti ja piirkonna majandusele. Rahvusvaheliste võistluste korraldamist Eestis toetavad riik, kohalikud omavalitsused, erasektor ja ka spordiorganisatsioonid ise. Riik ja kohalikud omavalitsused on loonud hea taristu rahvusvaheliste võistluste korraldamiseks ning Eesti spordiorganisatsioonid on läbi aegade korraldanud kõrgetasemelisi rahvusvahelisi spordivõistlusi väga heal tasemel. COVID-19 viiruse leviku tõkestamiseks seatud piirangute tõttu jäid 2020. aastal ära paljud Eestisse planeeritud rahvusvahelised võistlused, mistõttu jäi Eestil, kohalikel omavalitsustel ja ettevõtetel saamata märkimisväärne tulu.

1.2. Olulised poliitikamuudatused ja elluviidud tegevused

- **Jätkus regionaalsete tervisespordikeskuste arendamine.** Taotlusvooru periood on 2019–2022. 2020. aastal jätkati 2019. aastal välja valitud 23 keskuse arendamist ja nende keskuste toetamist jätkatakse ka 2021. aastal. Kiideti heaks 2019. aastal valminud tööd 2021. aastal kiidetakse heaks 2020. aastal valminud tööd ja tehakse analüüs, kuidas meetmega pärast 2022. aastat jätkata.
- 2020. aastal **toetati Haapsalu, Viljandi, Rapla ja Tartu linna multifunktsionaalsete aastaringset kasutatavate spordiväljakute, sh jalgpalli sisehallide rajamist.** Kõik 2020. Aastal toetust saanud jalgpalli sisehallid peaksid valmima 2021. aasta lõpuks.
- Koostöös Eesti Olümpiakomiteega **jätkati Team Estonia projekti kaudu spordialaliitude koondiste toetamist.** 2020. aastal oli Team Estonia projekti toetus 2 miljoni euro võrra suurem kui 2019. aastal ning see tagas meditsiiniteenuste ja tugiteenuste kvaliteedi ning mahu kasvu. Samuti kasvasid sportlastele ja koondistele eraldatavad toetused.
- Koos spordiorganisatsioonidega **tõusis 2020. aastal vähemalt 5. kutsetasemega laste ja noortega töötavate treenerite töötasu** 2%täiskoormusega puhul 1020 euroni., Kuna 2020. aasta lõpus taotleti 2021. aastal veelgi suurema arvu treeningtundide hüvitamist, siis nii süsteemi ülalpidamiseks kui ka treenerite palga Eesti keskmisele tasemele lähemale viimiseks on vaja leida lisaressursse.
- **Tõhustati kokkuleppemängude vastase tegevust, sealhulgas kujundati Eesti Antidopingu Sihtasutusest (EAD) keskne spordi ausus ja spordieetika keskus.** 2020. aasta alguses viidi lõpule EAD ja sihtasutus Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutus (EADSE) liitumine. 2020. aasta lõpus pärast spordiseaduse jõustumist ja halduslepingu sõlmimist lisandus EADSE vastutusalasse ka Euroopa Nõukogu spordivõistlustega manipuleerimise vastase võitluse konventsioonist tuleneva riikliku kontaktpunkti ülesannete täitmine.
- Koostöös EOK-ga analüüsiti rahvusvahelise või riikliku tähtsusega spordiobjektide olemasolu ning seisukorda. Jätkus Sihtasutus Tehvandi Spordikeskus – **Kääriku Spordikeskuse väljaehitamine**, mis kestab 2022. aastani. Samuti **toetati Rääma Sõudekeskuse renoveerimist.**

- **Vaatamata COVID pandeemia piirangutest osutus võimalikuks läbi viia mitmeid rahvuslikke ja rahvusvahelisi võistlusi.** Suurematest võistlustest õnnestus korraldada iluuisutamise juunioride MM, autoralli maailmameistrivõistluste etapp Rally Estonia ja Tallinna Ironman.
- Möödunud 2020. aasta 12. märtsil välja kuulutatud eriolukord ja sellele järgnenud piirangud COVID-19 leviku tõkestamiseks mõjutasid sporditegevust olulisel määral. Eriolukorra ajal oli Eestis keelatud treeningute läbiviimine, spordivõistluste ja -ürituste korraldamine, suletud olid kõik spordiklubid ja spordiobjektid. **2020. aastal eraldas Kultuuriministerium spordivaldkonnale kokku ligikaudu 3,5 miljonit eurot kriisiabi.**

1.3. Peamised kitsaskohad

- **Eesti inimeste tervena elatud eluaastate madal tase on riigi jätkusuutliku toimetuleku seisukohast problemaatiline.** Liikumisharrastuse võimaluste paranemine ei ole taganud regulaarselt aktiivsete inimeste arvu suurenemist sellisel määral, mis suudaks mõjutada rahvatervise näitajaid positiivses suunas. Senised liikumisharrastuse arenguks tehtavad tegevused ei suuda sammu pidada rahvatervist negatiivselt mõjutavate teguritega. Seega on vaja praegused tegevused kriitiliselt üle vaadata – hästi toimivaid tegevusi võimendada, ühiskonna muutumise tõttu mittetoimivaid tegevusi ümber disainida, soodustada innovaatilisi algatusi ning tõhustada riigi tasandil horisontaalset koostööd. Kuna riigil on liikumisharrastuse edendamiseks palju eri partnereid, kelle tegevused ei ole omavahel koordineeritud, on vaja riigi strateegiliste eesmärkide saavutamiseks tõhustada ja vajaduse korral ümber kujundada valdkonna strateegilist juhtimist. Eesmärk on luua tingimused, mis võimaldavad senisest tõhusamalt ja süsteemsemalt valdkonda arendada. Üheks järgmiseks sammuks liikumisharrastuse edendamisel on koostöös Eesti Kultuurkapitaliga spordi ja kehakultuuri sihtkapitali ümberkujundamine valdavalt liikumisharrastuse projekte toetavaks fondiks ja vähendada tippspordi rahastamise osakaalu.
- **Saavutusspordi arendamiseks soodsaima keskkonna tagamiseks on Kultuuriministerium alates 2015. aastast läbi viinud spordireformi.** Reformi ühe osana käivitati 2019. aastal koostöös EOK-ga Team Estonia projekt, mille eesmärgiks on tagada kõikidele olümpiamängude ja maailmameistrivõistluste esikümne potentsiaaliga sportlastele piisav ettevalmistus ning osalemine tiitlivõistlustel koos kvaliteetsete tugiteenustega. Edu suurvõistlustel hoiab Eesti spordi maailmakaardil, toob Eesti riigile tuntuust ning avaldab positiivset mõju meie elanikkonna sportimisele. Kui Eesti Kultuurkapitali spordi ja kehakultuuri sihtkapital õnnestub ümberkujundada valdavalt liikumisharrastuse projekte toetavaks fondiks, siis oleks lahendatud ka spordireformi üks probleem, milleks on saavutusspordi projektipõhine ja samasisuliste projektide toetamine erinevatest allikatest.

- **Regionaalsete tervisespordikeskuste toetusmeetmest toetust saavate tervisespordikeskuste toetusmeede peab jätkuma** ning suurema efekti saavutamiseks tuleks leida lisaressursse. Mitmetes tervisespordikeskustes on vajadus teenindushoonete järele, kuid mitmekülgseid arendustegevusi leiab kõigis 23 tervisespordikeskuses. Nagu 2020/2021 suusahooaeg näitas, siis liikumisharrastajad on toetust saavad tervisespordikeskused üles leidnud, sest SA Eesti Terviseradade statistika põhjal saab öelda, et nendes keskustes tehti umbes 1 000 000 külastust. Samuti peaks jätkama multifunktsionaalsete aastaringset kasutatavate spordiväljakute sh jalgpalli sisehallide, toetusmeetmega, et tagada igasse maakonda vähemalt üks jalgpalli sisehall. Eesti Olümpiakomitee on omalt poolt kaardistanud lähiaastate olulisemad spordiobjektide investeeringute nimekirja, mille rajamine Eestisse on lähiaastatel spordivaatest ülimalt oluline, kuid mis aitaksid elavdada ka kriisijärgset majandust.
- **Spordiprogrammi üks eesmärke on viia vähemalt 5. kutsetasemega laste ja noortega täiskohaga töötavate treenerite palk koostöös spordiorganisatsioonidega vähemalt Eesti keskmisele tasemele.** Kuna aasta aastalt taotletakse aina suurema arvu treeningtundide toetamist, siis antud eesmärgi saavutamiseks oleks vaja riigil leida 2023. aastaks suurusjärg 5 miljonit eurot lisaraha.
- Tagamaks kõigile osapooltele alates spordis osalejatest kuni kaasaelajateni välja spordist positiivsed kogemused, siis **tuleb tugevdada Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA tegevusi ning nende tegevusi vajadusel poliitika kujundamisega veelgi võimendada.** Peamine väljakutse on saada kõikides spordieetika (nt dopingu, kokkuleppemängude, väärkohtlemise vastane võitlus jne) valdkondades koostöövõrgustikud sujuvalt tööle. Rahaliste lisaressursside vajadus selgitatakse planeeritavate tegevuste käigus.

2. Spordiprogramm

Spordiprogramm koosneb kahest meetmest, milles planeeritakse olulisemaid eesmärke, mõõdikuid, väljakutseid ja elluviidavaid tegevusi saavutusspordi, ausa spordi ja sporditurvalisuse tagamise ja liikumisharrastuse valdkondades Kultuuriministeeriumi juhtimisel ja finantseerimisel. 2020. aasta olulisemad elluviidud tegevused, kitsaskohad ja väljakutsed on kirjeldatud tulemusvaldkonna peatükis. Järgnevates aruande osades anname ülevaate 2020. aastal planeeritud eelarvest, eesmärkidest ja mõõdikutest planeerimistasandite lõikes koos lisatud kommentaaride ja viidetega.

Programmi eesmärk täpsustab Kultuuriministeeriumi rolli tulemusvaldkonnas: tagatud on toimiv spordikorralduse süsteem lähtuvalt Euroopa spordi mudelist.

Programmi eelarve

Programm	Aruandeaasta (2020)			Järgnevad aastad		
	Täitmine	Lõplik (eelarve)	Esiälge (eelarve)	2021	2022	2023
Kulud ja investeringud (€)	46 230 917	54 990 648	44 770 715	35 934 968	32 413 924	32 536 566

Esiälge eelarve ja lõpliku eelarve erinevus tuleneb järgmistest muudatustest:

- esialgsele eelarvele on liidetud 2019. aastast ülekantud vahendid, 2020. aasta lisaeelarve vahendid ning Vabariigi Valitsuse reservist eraldatud vahendid;
- esialgset eelarvet on korrigeeritud tulenevalt 2020. aasta riigieelarve seaduse muudatusest;
- esialgsest eelarvest on lahutatud planeeritud tuludest sõltuvad vahendid ning liidetud 2020. aasta tegelikud tulud.

Programmi mõõdikud

Programm	Eelnevad aastad			Aruandeaasta (2020)		Järgnevad aastad		
	2017	2018	2019	Täitmine	Plaan	2021	2022	2023
Mõõdikute jaotus								
Spordiorganisatsioonide arv	2602	2717	2661	2703	2700	2700	2700	2700
Harrastajate arv spordiklubides ja spordikoolides	175 968	181 195	184 481	192 114	188 000	192 000	196 000	200 000
Spordiklubides ja spordikoolides sporti harrastavate 5 – 19 a. noorte osakaal kogu vanusegrupist, %	37,7 ⁶	50,78	52,15	51,6	53,5	55	56,5	58
Treenerikutsete arv	3393	3358	3400	3693	3425	3450	3475	3500

⁶ 2017. aastal kuulusid mõõdiku metoodikasse 0–19-aastaste noorte vanusegrupp, mida järgnevatel aastatel korrigeeriti 5-19. aastaste eagrupid. Sellest tulenevalt mõõdiku väärtused ka madalamad.

2.1. Meede 1. „Saavutusspordi edendamine“ ja programmi tegevuste eesmärkide saavutamine ja eelarve täitmine

Meetmes kujundatakse ja viiakse ellu saavutusspordi poliitikat ja toetakse ning luuakse tingimusi spordiga tegelemiseks, milles on Kultuuriministeeriumi spordivaldkonna peamine roll ja ülesanne. Spordialaliitude, -klubide ja -koolide ning teiste spordiühendustega on Eestis toimiv spordikorraldus, mis tagab võimalused nii noortele kui ka täiskasvanutele harrastus- või tippspordiga tegelemiseks. Ajakohastatud sporditaristu kaudu luuakse kõikjal Eestis tingimused nii saavutusspordi arenguks kui ka liikumisharrastusega tegelemiseks. Toetatakse spordiorganisatsioonide harrastus-, tipp- ja noortespordi arendamist, rahvusvaheliste spordiürituste korraldamist, antakse investeeringutoetusi uute spordirajatiste ja lähiliikumispaikade ehitamiseks ning olemasolevate ajakohastamiseks.

Meetme teise tegevuse raames kujundab Kultuuriministeerium Tegevuse raames kujundab Kultuuriministeerium ausa spordi tagamise poliitikat ja toetab Eesti Antidopingu ja Spordieetika SA (EADSE) tegevust. EADSE põhikirjalised eesmärgid on edendada Eestis diskrimineerimisvaba, eetilist ja ausat sporti, sh aidata kaasa: 1. dopingu kasutamise ennetamisele; 2. spordivõistlustega manipuleerimise ennetamisele; 3. diskrimineerimise, väärkohtlemise, ahistamise jm ennetamisele spordis; 4. spordivõistlustel osalejate turvalisuse tagamisele; ning 5. muude spordis esinevate spordi ausust ohustavate probleemide lahendamisele.

Meetme eelarve

	Aruandeaasta (2020)			Järgnevad aastad		
Eelarve jaotus	Täitmine	Lõplik (eelarve)	Esiälge (eelarve)	2021	2022	2023
Meede 1. Saavutusspordi edendamine						
Kulud ja investeeringud (€)	43 995 520	52 399 830	36 663 199	33 822 763	30 298 667	30 420 324
Tegevus 1.1. Saavutusspordi poliitika kujundamine, toetamine ja arendamine						
	43 706 923	52 098 810	36 388 210	33 544 785	30 019 089	30 139 146
Tegevus 1.2. Ausa spordi ja sporditurvalisuse tagamise poliitika kujundamine, toetamine ja arendamine						
	288 597	301 020	274 989	277 978	279 578	281 178

Meetme mõõdikud

Meede 1.	Eelnevad aastad			Aruandeaasta (2020)		Järgnevad aastad		
	2017	2018	2019	Täitmine	Plaan	2021	2022	2023
Mõõdikute jaotus								
Täiskasvanute tiitlivõistlustel olümpiamängude distsipliinidel saavutatud kohad 1–10	28	33	24	7	34	34	36	36
Täiskasvanute tiitlivõistlustel mitte olümpiamängude distsipliinidel ja spordialadel saavutatud kohad 1–10	279	256	268	104	260	260	260	260
Noorte ja juunioride tiitlivõistlustel olümpiamängude distsipliinidel saavutatud kohad 1–10	80	79	77	30	82	82	86	86
Noorte ja juunioride tiitlivõistlustel mitte olümpiamängude distsipliinidel ja spordialadel saavutatud kohad 1–10	212	248	278	78	250	250	250	250
Täiskasvanute tiitlivõistluste olümpiamängude distsipliinidel finaalturniiridel osalenud suurekoosseisuliste võistkondade arv	1	0	2	0	0	2	1	2

Täiskasvanute tiitlivõistluste mitte olümpiamängude distsipliinidel ja spordialadel finaalturniiridel osalenud võistkondade arv	1	1	1	0	1	1	1	1
Noorte ja juunioride tiitlivõistluste olümpiamängude distsipliinidel finaalturniiridel osalenud suurekoosseisulistele võistkondade arv	2	2	2	0	2	2	2	3
Noorte ja juunioride tiitlivõistluste finaalturniiridel mitte olümpiamängude distsipliinidel ja spordialadel osalenud võistkondade arv	1	0	0	0	1	1	1	1
Eestis läbiviidud olümpiamängude distsipliinide rahvusvaheliste tiitlivõistluste arv	13	15	13	3	20	20	20	20
Eestis läbiviidud mitte olümpiamängude distsipliinide ja spordialade rahvusvaheliste tiitlivõistluste arv	16	18	18	3	20	20	20	20

Tegevuste mõõdikud

Meede 1.	Eelnevad aastad			Aruandeaasta (2020)		Järgnevad aastad		
	2017	2018	2019	Täitmine	Plaan	2021	2022	2023
Mõõdikute jaotus	2017	2018	2019	Täitmine	Plaan	2021	2022	2023
Tegevus 1.1. Saavutusspordi poliitika kujundamine, toetamine ja arendamine								
Tegutsevate spordiorgani-satsioonide arv	2414	2329	2329	2369	2350	2350	2350	2350
Riigi sihtasutuste sporditaristu on rahvusvahelisel tasemel	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
Kultuuriministeeriumi tööplaani ülesanded on täidetud	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
Toetatavate kõrgema kategooria treenerite brutopalka suhe Eesti keskmisesse palka	0,52	0,64	0,71	0,70	0,82	0,91	0,99	1,00
Tegevus 1.2. Ausa spordi ja sporditurvalisuse tagamise poliitika kujundamine, toetamine ja arendamine								
Toimiv ausa spordi ja sporditurvalisuse süsteem	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
Kultuuriministeeriumi tööplaani ülesanded on täidetud	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah

2.2. Meede 2. "Organiseeritud liikumisharrastuse edendamine" ja programmi tegevuste eesmärkide saavutamine ja eelarve täitmine

Kultuuriministeeriumi otsene vastutus ja roll inimese liikumisaktiivsuse tõstmisel on organiseeritud liikumisharrastuse, noorte huvihariduse/noortespordi (spordialaliidud/spordiklubid) ja tippspordi arendamine ning sporditaristu ja sportimiseks soodsa õigusruumi loomine. Programmi liikumisharrastuse tegevuse raames rakendatakse regionaalsete maakondlike spordikeskuste toetusmeedet ja toetatakse terviseradade võrgustiku arendamist. Poliitikakujundamises edendatakse inimeste liikumisaktiivsuse tõstmisega seotud valdkondade vahelist koostööd ning puuetega inimeste suuremat kaasatust nii liikumisaktiivsusse kui ka saavutusspordi.

Meetme eesmärk: liikumisharrastust edendav võrgustik ja liikumist soodustav keskkond on loodud.

Meetme ja tegevuste eelarve

Meede 2.	Aruandeaasta (2020)			Järgnevad aastad		
Eelarve jaotus	Täitmine	Lõplik (eelarve)	Esiälge (eelarve)	2021	2022	2023
Meede 2. Organiseeritud liikumisharrastuse edendamine						
Kulud ja investeeringud (€)	2 235 397	2 590 818	8 107 516	2 112 205	2 115 257	2 116 242
Tegevus 2.1. Organiseeritud liikumisharrastuse edendamine						
	2 235 397	2 590 818	8 107 516	2 112 205	2 115 257	2 116 242

Meetme mõõdikud

Meede 2.	Eelnevad aastad			Aruandeaasta (2020)		Järgnevad aastad		
Mõõdikute jaotus	2017	2018	2019	Täitmine	Plaan	2021	2022	2023
Liikumisharrastusega regulaarselt (2x nädalas 30 min) tegelevate inimeste osakaal, % 16–64 vanusegrupist	-	40,2	-	44,8	53 ⁷	-	55	-

Senine mõõdik kajastab täiskasvanus elanikkonna regulaarset liikumist 2x nädalas 30 min liikumist. Kuna liikumissoovituste kohaselt peaksid täiskasvanud tegelema nädalas aga 150-300 min mõõduka kehalise aktiivsusega või 75-150 min intensiivse kehalise treeninguga, asendati tegevuse mõõdik tulevastes programmides „Liikumisharrastusega regulaarselt (4x nädalas 30 min) tegelevate inimeste osakaal, % 16–64 vanusegrupist“ mõõdikuga.

⁷ Dokumendis on juba ka eelpool viidatud, et mõõdikud tulevaste aastate sihttasemed on uute perioodide spordiprogrammides korrigeeritud realistilikumateks säilitades endiselt piisavalt ambitsiooni ning 2030. aastaks seatud sihttaseme.

Kui 2018 oli see 14,3% tasemel, siis 2020. näitaja tõusnud 19%ni. Eriti palju on tõusnud 4-6x nädalas 30 min vältel tervisespordi harrastamine. 2018 oli see 7,2%, 2020 13%. 2022. aastaks seatud eesmärgiks on jõuda 18%- ni. Liikumisharrastusega seotud riigi strateegiliste dokumentides sihitatakse sama mõõdikut erinevalt ja Kultuuriministeeriumist oluliselt vähemambitsioonikamalt. Ministeerium leiab, et nii regulaarset liikumisharrastust kujundav (2x nädalas 30 min), kui ka otseselt tervist positiivselt mõjutav (4x nädalas 30 min) liikumisharrastuse tõstmise ambitsioon peaks olema kõrgem. Selleks kavandatakse nii lisameetmeid ja tegevusi, kui ka valdkondadeülesest tegevuste planeerimist ja tõhusamat organisatsioonilist juhtimismudelit.

Tegevuste mõõdikud

Meede 2.	Eelnevad aastad			Aruandeaasta (2020)		Järgnevad aastad		
	2017	2018	2019	Täitmine	Plaan	2021	2022	2023
Mõõdikute jaotus								
Tegevus 2.1. Organiseeritud liikumisharrastuse edendamine								
Toimiv maakondlike spordiliitude ja liikumisharrastust edendavate organisatsioonide võrgustik	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
Toetatud on igas maakonnas 1–2 tervisespordikeskust	Ei	Ei	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah
Kultuuriministeeriumi tööplaani ülesanded on täidetud	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah

Kultuuriministeerium algatas 2019. aastal uue taotlusvooru tervisespordikeskuste toetamiseks ja sellest lähtuvalt on kujundatud mõõdik. Igas maakonnas on välja valitud kuni kaks tervisespordikeskust, mida järgmise nelja aasta jooksul toetatakse. Toetusmeetme tulemusena peab iga regionaalse tervisespordikeskuse pakkuma inimestele mitmekülgseid võimalusi tegeleda aastaringselt vabas õhus ja tasuta erinevate liikumisviisidega, kusjuures toetusperioodi lõpuks peavad toetatud tervisespordikeskustes olema rajatud kvaliteetsed valgustatud liikumisrajad ja loodud kunstlume tootmise võimekus. 2022. aastani jätkub regionaalsete tervisespordikeskuste arendamine olemasoleva toetusmeetme raames. 2021. aastal viiakse läbi analüüs, kuidas meetmega jätkatakse pärast 2023. aastat. Samuti toetati 2020. aastal multifunktsionaalsete, aasta ringi kasutatava jalgpalli sisehallide rajamist. Hallide rajamise peamine eesmärk on tagada kohalikule elanikkonnale mitmekesised sportimisvõimalused, perspektiivis kõikides maakonnakeskustes. 2021. aastal alustatakse hallide rajamisega Pärnus, Rakveres, Kuressaares ja Jõhvis.